

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 1 oktober 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-002558 - gemeente Apeldoorn
Activiteit : na-isolatie van flats aan de Mauvestraat 48-190 (even) en Hobbemalaan
12-58 (even) in Apeldoorn
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Woningstichting Ons Huis
Zaaknummer : 2018-002558

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Woonstichting Ons Huis, Waterloseweg 3, 7311 JG Apeldoorn, hierna te noemen de aanvrager, van 13 februari 2018 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- de beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 13 februari 2018 ontvingen wij een aanvraag van Woonstichting Ons Huis voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5, lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen voor de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, en ter bescherming van flora en fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project/de werkzaamheden niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 18 juli 2018 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij bij e-mail van 5 juli 2018 hebben verzocht.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 (Habitatrichtlijnsoorten) van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

Aan Woonstichting Ons Huis, Waterloseweg 3, 7311 JG in Apeldoorn;

voor de soort(en), verbodsbepaling(en) en wettelijke belang(en) zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Belang:

A. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het project zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 15 augustus 2020.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soort(en), verbod(en) en belang(en) zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-002558.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-002558.
9. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-002558.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
11. De deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-002558. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

Soortspecifieke voorschriften

12. De maatregelen opgenomen in tabel 2 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
13. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Het plangebied bestaat uit vier portiekflats (totaal 96 appartementen) gelegen aan de Mauvestraat 48-190 (even) en de Hobbemalaan 12-58 (even) in Apeldoorn. De portiekflats worden gerenoveerd en er wordt daarnaast spouwmuurisolatie toegepast in het deel van de flats waar de woningen aanwezig zijn. De renovatiewerkzaamheden worden uitgevoerd vanaf 1 oktober 2018 tot en met 15 augustus 2019 en bestaan uit:

- tuinonderhoud en beplanting snoeien;
- metselwerk van de kopgevels hydrofoberen;
- dakranden van de platte daken vervangen;
- aanpassen van de galerijvloeren ter plaatse van de trappenhuisen;
- aanpassen van de verlichting van de bergingsgangen;
- vervangen van de hemelwaterafvoeren aan de galerijzijde;
- reinigen van de galerijen;
- bergingsvloeren coaten;
- vervangen van sloten van de meterkasten;
- (gedeeltelijke) rioolinspectie;
- spouwmuren na-isoleren.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Er is op 25 januari 2017 een quickscan uitgevoerd waarbij gericht gezocht is naar nestlocaties en verblijfplaatsen van beschermde soorten. Op 7 juni, 4, en 14 juli, 3 en 8 augustus en op 5, 13, 22 en 25 september 2017 heeft een soortgericht onderzoek plaatsgevonden op basis van het Vleermuisprotocol 2017. Daarnaast is voorafgaand aan de vleermuisonderzoeksrondes op 7 juni en 4 en 14 juli 2017 onderzoek plaatsgevonden naar gierzwaluwen volgens het kennisdocument gierzwaluw van BIJ12.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in de twee meest westelijk gelegen portiekflats aan de noordelijke gevel en één winterverblijfplaats van de soort aan de zuidelijke gevel van de derde portiekflat vanuit het westen.

Niet aangetroffen zijn:

- (jaarrond beschermde) nesten van broedvogels;
- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield, en worden vleermuizen verstoord. De aangetroffen winterverblijfplaats blijft beschikbaar, aan deze muur worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Omdat er buiten het broedseizoen wordt gewerkt, wordt doden, verwonden of verstoren van broedende vogels voorkomen. Indien de werkzaamheden uitlopen tot in het broedseizoen zal een ecologisch deskundige een veldcontrole uitvoeren in het gehele plangebied om de aanwezigheid van broedvogels te bepalen.

Mochten broedende vogels aanwezig zijn, worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen. Verder wordt met betrekking tot de werkzaamheden rekening gehouden met de meest kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis; werkzaamheden vinden plaats buiten deze periode. Daarnaast wordt in het kader van de zorgplicht bij het onverwachts aantreffen van beschermde soorten gestopt met de werkzaamheden en wordt direct contact gezocht met een ecologisch deskundige voor beoordeling.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis te voorkomen worden maatregelen voorgesteld. Deze maatregelen zijn opgenomen in tabel 2 en bijlage 2.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis	Renovatie uitvoeren buiten de kwetsbare paarperiode van de gewone dwergvleermuis welke loopt van half augustus tot 1 oktober.	In februari 2018 zijn 8 tijdelijke vleermuiskasten met type Bloemhof aan de kopse gevels (noord en zuid) van de flats bij de trappenhuisen, op een afstand van 5 tot maximaal 100 meter van de oorspronkelijke paarverblijfplaatsen geplaatst.	Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden de plekken waar de werkzaamheden zullen plaatsvinden ongeschikt gemaakt voor bewoning door vleermuizen (exclusion flaps). Ongeschikt maken vindt plaats in de paarperiode (half augustus tot oktober) bij een minimale buitentemperatuur van 10°C. Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vleermuizen echt vertrokken zijn. Dit gebeurt door middel van een vleermuisronde met een batdetector en een zaklamp. Als er geen vleermuizen meer gebruik maken van de verblijfplaatsen kunnen de werkzaamheden starten.	Aanbrengen van 8 inmetselekasten type Schwegler 1FR in de spouw van de noord en zuidgevels van de flats langs de trappenhuisen. Achter iedere kast wordt na het inmetsele in de spouwmuur de ruimte achter de kast opgevuld met isolatieplaat.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn voldoende.

Een ontheffing is noodzakelijk voor de gewone dwergvleermuis voor het opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2) en het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4).

Na de uitvoer van de werkzaamheden zijn op de locatie voldoende alternatieve verblijfsmogelijkheden aanwezig van gelijkwaardige kwaliteit als de oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Er worden meer permanente voorzieningen voor de soorten gerealiseerd dan in de oorspronkelijke situatie aangetroffen zijn, waardoor de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie van de gewone dwergvleermuis gewaarborgd blijft.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soort welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soort en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soort en verbod(en).

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden en het nemen van energetische maatregelen aan de appartementencomplexen is locatiegebonden en kan daardoor niet op een andere locatie worden uitgevoerd. Een alternatieve inrichting is dan ook niet aan de orde, omdat het enkel deze werkzaamheden betreft om aan de klimaateisen te voldoen. Voor vleermuizen worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Daarnaast worden de werkzaamheden ook in de minst kwetsbare periode voor vleermuizen uitgevoerd. Een andere werkwijze zou daarom meer negatieve gevolgen hebben voor de gewone dwergvleermuizen dan de nu gekozen werkwijze.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De sloop van de woningen zou geen goed alternatief zijn, omdat dan de impact van de ingreep groter is dan bij het renoveren van de bestaande woningen. Er worden alternatieve permanente inbouwverblijfplaatsen gecreëerd voor de gewone dwergvleermuis. Verder zal de omgeving niet wijzigen. De gewone dwergvleermuis kan zich vestigen in de inbouwstenen die zo dicht mogelijk bij en nabij de oorspronkelijke verblijfplaatsen gerealiseerd worden.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn. Dit is weergegeven in tabel 1.

Renovatie aan de appartementencomplexen is noodzakelijk om de kwaliteit van de bebouwing te verbeteren en de leefomgeving veiliger te maken. De te renoveren woningen hebben een energielabel wat niet past bij deze tijd en zijn niet geïsoleerd. Door het ontbreken van spouwmuurisolatie is het binnenklimaat van de woningen niet vergelijkbaar met dat van woningen met energielabels in categorie A. Door de woningen te isoleren verbetert het leefklimaat in de woningen en de kwaliteit van de bebouwing. Door de werkzaamheden zullen vleermuisverblijfplaatsen verloren gaan. Door meer alternatieve tijdelijke en permanente verblijfplaatsen te realiseren wordt ook bijgedragen aan de instandhouding van de populatie gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen gedeeltelijk instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1. Het belang ter bescherming van flora en fauna is niet aan de orde, omdat dit niet het voornaamste doel is voor de uitvoering van het project.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als gunstig. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere vaste verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen op een afstand van circa 300 meter. Daarnaast zijn ook losse waarnemingen bekend in de NDFF. Als gevolg van de na-isolatie van de appartementencomplexen gaan twee paarverblijfplaatsen en een winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Afbreuk aan de lokale gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat exemplaren van de gewone dwergvleermuis geschaad of gedood worden tijdens de werkzaamheden. Daarnaast zullen in de nieuwe situatie ruim voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden. Er worden in totaal acht vervangende verblijfplaatsen gecreëerd en een gewenningsperiode wordt gehanteerd. Zodoende treedt er op geen enkel moment een gebrek aan goede verblijfplaatsen op. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van exclusion flaps, waardoor dieren niet gedood zullen worden bij de uitvoer van de werkzaamheden. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is hiermee ook op lokaal niveau niet in het geding.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kan eenieder schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

Bijlagen

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: Locatie van de vleermuiskasten

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

Figuur 1 Flats waaraan de werkzaamheden verricht worden zijn geelomlijnd.

BIJLAGE 2

Locatie van de vleermuiskasten

Zuidgevels:

Noordgevels:

Figuur 2 Rood vierkant is de locatie van het trappenhuis, deze wordt niet geïsoleerd. Isolatie vindt alleen plaats aan de muren van de woningen. Zwarte stippen zijn de 8 tijdelijke vleermuiskasten die worden gerealiseerd (type Bloemenhof). Gele stippen zijn de 8 permanente inmetselekasten die gerealiseerd gaan worden (type Schwegler 1FR).